

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Айыл Чарба факультети
Мөмө-жемиш жана Талаа өсүмдүктөрү Бөлүмү
Курстун программасы

www.manas.edu.kg

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
EDF-202	ДҮЙНӨЛҮК ЖАНА ТҮРК ЦИВИЛИЗАЦИЯЛАРЫ	DÜNYA VE TÜRK UYGARLIKLARI	4	2 + 0	0	2

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Координатор	Др. Абдирашит Бабатаев
Курстун мугалими	Др. Абдирашит Бабатаев
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	Prof. Dr. Cildiz Urmanbetova
Аудитория	İİBF A-209
Курстун максаты	Түрк цивилизациясынын феноменин ачып берүү - теоретикалык негизин белгилөө жана тарыхый - маданий өзгөчөлүгүн даана көрсөтүү. Сабактын мазмуну эки бөлүктөн турат: 1. цивилизация категориясынын методологиялык негизин жана критерийлерин көрсөтүү жана цивилизациялар жөнүндөгү теориялардан биримдигин жана өзгөчөлүктөрүн белгилөө. 2. Түрк дүйнөсү түшүнүгүн аныктоо жана тарыхый социо-маданий көрүнүштөрүн белгилөө. Түрк цивилизациясынын ордун цивилизациялардын ортосунда даана көрсөтүү жана глобализация контекстинде белгилөө. Дүйнөлүк тарыхый-социалдык абалдын контекстинде Түрк цивилизациясын ордун көрсөтүү.

Колдонулуучу адабияттар		Адабияттын түрү
1	Семейникова Л.И. «Россия в мировом сообществе цивилизаций», ООО «Курсив» Брянск 1996 г. К. Мусаев «Түрки Центральной Евразии»: контакты языковых культур», Тюркология №1 2002 г. Тойнби А. «Постижение истории», Москва 1991 г.	Китеп
2	Шпенглер О. «Закат истории-очерки морфологии мировой истории», Москва 1993 г. Кыргыздардын жана Кыргызстандын тарыхый булактары, Бишкек 1 китеп 2002 ж. Түрк цивилизациясы жана мамлекеттик салты, Бишкек 2004 ж.	Китеп
3	1. Гуревич Павел Семенович, Философия культуры, Учебник, Москва, 2001 2. Розин Вадим Маркович, Введение в культурологию, ИНФРА, Москва, 2000 3. Солтонбекова Карачач Жетигеновна, Байыркы дүйнө маданиятынын тарыхы, КУУ, Бишкек, 2009	Китеп
4	4. Орозова Гулбара Жалаловна, Кыргыздардын улуттук маданияты: Байыркы доордон 19-кылымдын аягына чейин, КАУ, Бишкек, 2010 5. A. J. Toynbee, Medeniyet Yargılanıyor, çev. Ufuk Uyan, İstanbul, 1980 6. S. P. Huntington, Medeniyetler Çatışması, çev. Murat Yıl	Китеп
5	7. Конев В.А. Философия культуры и парадигмы философского мышления, "Философские науки", Москва, 1991, № 6 8. Конев В.А. Онтология культуры. Изд. "Самарский университет", 1998 9. Кругликов В.А. Образ "человека культуры", Москва, 1988	Китеп
6	R. Guenon, Modern Dünyanın Bunalımı, çev. Nabi Avcı, İstanbul, 1979; Erol Güngör, Türk Kültürü ve Milliyetçilik, İstanbul, 1999	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар

1	Дүйнө жана Түрк цивилизациясы предметин окуу менен студенттер тарыхый өңүттөн маданияттын өнүгүүсү жөнүндө терең маалыматка ээ болуу менен биргеликте, маданий революциялар, ааламдашуу шартындагы популярдуу культура, улуттук баалуулуктар жана башка орчундуу маселелер жөнүндө да маалыматка ээ болушат. Ошондой эле студенттерди түркүн түстүү маданий кубулуштарды илимий жана философиялык өңүттөн анализ жасап изгилик менен изденүүгө кызыктырат. Студенттерге Түрк цивилизациясынын түпкү тамырын, өркүндөп өскөн учурларын, кайрадан жаралышын жана келечегин түшүндүрүү. Шумер цивилизациясынан баштап, Скиф, Гунндар доорун окуп, Улуу Түрк Каганатын түзгөн байыркы Кыргыз, Уйгур, Көк-Түрк мамлекеттеринин укуктук негиздерин, жалпы маданиятын, руний жазууларын тарых беттеринен кайрадан карап чыгуу. Ошолордун негизинде Түрк цивилизациясынын илимий түркүктөрүн изилдөө. Азыркы илим менен билимге таянып Түрк мамлекеттеринин келечегине кенен жол ачууга үйрөнүү.

Курстун планы

Апта	Темасы
1. Апта	Дүйнө жана Түрк цивилизациясына киришүү.
2. Апта	Цивилизация теориялары: Ибн Халдун
3. Апта	Цивилизация типтери - 1: О.Шпенглер жана Н.Данилевский
4. Апта	Маданият жана цивилизация типтери- 2: П.Сорокин жана М.Вебер
5. Апта	Заманбап концепциялар: О.Тоффлер жана С.Хантингтон
6. Апта	Байыркы цивилизациялар- 1: Индия, Кытай, Шумер, кыргыздар
7. Апта	Байыркы цивилизациялар - 2: Байыркы Греция, Рим
8. Апта	Ара сынак
9. Апта	Көчмөн цивилизациялардын өзгөчөлүктөрү
10. Апта	Орто кылым доорундагы христиан цивилизациясы
11. Апта	Орто кылым ислам цивилизациясы
12. Апта	Кайра жаралуу доорундагы цивилизациялардын тенденциялары
13. Апта	Жаңы доор жана Агартуучулук доорундагы цивилизациялардын өзгөчөлүктөрү
14. Апта	XX кылымдагы дүйнөлүк жана түрк цивилизацияларынын абалы
15. Апта	Ааламдашуу жана цивилизациялардын өнүгүү тенденциялары
16. Апта	Финал сынагы

Баалоо

Баалоо каражаты	Саны (даана)	Үлүшү (%)	Жалпы үлүшү
Арасынак	1	40	40
Финал сынагы	1	60	60